

USTAWA
z dnia 7 marca 2007 r.

Opracowano na
podstawie: Dz.U. z
2007 r. Nr 64, poz.
427.

**o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego
Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich¹⁾**

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie wspierania rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, określonym w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1698/2005”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia;
- 2) warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwracania pomocy finansowej:
  - a) w ramach działań objętych programem rozwoju obszarów wiejskich, zwanej dalej „pomocą”,
  - b) na realizację zadań określonych w art. 66 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanej dalej „pomocą techniczną”– w zakresie nieokreślonym w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o działaniu, należy przez to rozumieć środek, o którym mowa w art. 2 lit. d rozporządzenia nr 1698/2005.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się: ustawę z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego i ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.

Art. 3.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje:

- 1) projekt krajowego planu strategicznego, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 1698/2005,
- 2) projekt programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanego dalej „programem”
  - po zasięgnięciu opinii samorządów województw oraz partnerów gospodarczych i społecznych, o których mowa w rozporządzeniu nr 1698/2005.

2. Rada Ministrów, w drodze uchwały:

- 1) przyjmuje krajowy plan strategiczny;
- 2) zatwierdza projekt programu.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi:

- 1) przekazuje Komisji Europejskiej:
    - a) przyjęty przez Radę Ministrów krajowy plan strategiczny,
    - b) zatwierdzony przez Radę Ministrów projekt programu;
  - 2) współpracuje z Komisją Europejską w zakresie oceny przekazanego jej projektu programu oraz przeglądu tego programu zgodnie z rozporządzeniem nr 1698/2005.
4. Po zatwierdzeniu programu przez Komisję Europejską minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłasza program, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje projekt zmiany programu po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia nr 1698/2005. Do zmiany programu przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 4.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi:

- 1) pełni funkcję instytucji zarządzającej, o której mowa w art. 74 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1698/2005;
- 2) zamawia, w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonywanie ocen programu oraz przedkłada te oceny Komisji Europejskiej;
- 3) przekazuje Komisji Europejskiej roczne sprawozdania, o których mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005;
- 4) uznaje, w drodze decyzji administracyjnej, krajowe systemy jakości żywności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005;
- 5) powołuje, w drodze zarządzenia, komitet monitorujący, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia nr 1698/2005;
- 6) tworzy krajową sieć obszarów wiejskich, o której mowa w art. 68 rozporządzenia nr 1698/2005.

2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej „Agencją”, akredytowana na podstawie przepisów odrębnych jako agencja płatnicza, realizuje zadania i kompetencje agencji płatniczej określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w ustawie.

Art. 5.

1. Program jest realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i obejmuje następujące działania:
  - 1) szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie;
  - 2) ułatwianie startu młodym rolnikom;
  - 3) renty strukturalne;
  - 4) modernizacja gospodarstw rolnych;
  - 5) zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej;
  - 6) poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez:
    - a) scalanie gruntów,
    - b) gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi;
  - 7) uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności;
  - 8) działania informacyjne i promocyjne;
  - 9) wspieranie gospodarstw rolnych niskotowarowych w fazie restrukturyzacji;
  - 10) grupy producentów rolnych;
  - 11) korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów;
  - 12) wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
  - 13) płatności dla obszarów NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
  - 14) program rolnośrodowiskowy;
  - 15) zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne;
  - 16) odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych;
  - 17) różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
  - 18) tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
  - 19) podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej;
  - 20) odnowa i rozwój wsi;
  - 21) wdrażanie lokalnych strategii rozwoju;
  - 22) wdrażanie projektów współpracy;
  - 23) funkcjonowanie lokalnej grupy działania.
2. Program, oprócz działań wymienionych w ust. 1, obejmuje również pomoc techniczną.

Art. 6.

1. Zadania instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działań objętych programem, w tym przyznawania pomocy, wykonuje jako zadania delegowane zgodnie z art. 75 ust. 2 rozporządzenia nr 1698/2005:
  - 1) podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył, na podstawie umowy, wykonywanie tych zadań, wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych – w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1;
  - 2) samorząd województwa – w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 6 oraz 19-23, z zastrzeżeniem pkt 3;
  - 3) Agencja – w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2-5, 7, 9-18 oraz pkt 21 w odniesieniu do operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17 i 18;
  - 4) Agencja Rynku Rolnego – w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8.
2. Zadania związane z wdrażaniem pomocy technicznej, w tym przyznawaniem tej pomocy, wykonuje Agencja. W przypadku gdy o przyznanie pomocy technicznej ubiega się Agencja, pomoc tę przyznaje minister właściwy do spraw rozwoju wsi.
3. Umowa, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera w szczególności zakres zadań wykonywanych przez podmiot, któremu powierza się zadania instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działania, oraz sposób wykonywania tych zadań.
4. Do powierzania zadań instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, jednostce sektora finansów publicznych lub fundacji, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres zadań instytucji zarządzającej wykonywanych przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, oraz sposób wykonywania tych zadań, mając na względzie zapewnienie prawidłowości, skuteczności i efektywności zarządzania programem oraz prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.

Art. 7.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi sprawuje nadzór nad podmiotami, o których mowa w art. 6 ust. 1, zwanymi dalej „podmiotami wdrażającymi”, w zakresie wykonywanych przez te podmioty zadań instytucji zarządzającej, pod względem wykonywania tych zadań zgodnie z przepisami prawa i programem oraz pod względem efektywności wdrażania działań oraz zapewnienia prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, może w szczególności:
  - 1) przeprowadzać kontrole;

- 2) wydawać wiążące wytyczne i polecenia;
- 3) żądać przedstawienia informacji i udostępnienia dokumentów.

3. Podmioty wdrażające wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4:

- 1) pozyskują, gromadzą i opracowują dane związane z wykonywaniem przez nie zadań instytucji zarządzającej, w szczególności dane niezbędne do sporządzania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005;
- 2) przekazują Agencji sprawozdania z wykonywania przez nie zadań instytucji zarządzającej.

4. Agencja:

- 1) pozyskuje, gromadzi i opracowuje dane związane z wykonywaniem przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej, w szczególności dane niezbędne do sporządzania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005;
- 2) przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi zbiorcze sprawozdania z wykonywania przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowo:

- 1) sposób sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w tym przeprowadzania kontroli,
  - 2) zakres sprawozdań z wykonywania przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej oraz tryb i terminy przekazywania tych sprawozdań
- mając na względzie zapewnienie prawidłowości, skuteczności i efektywności zarządzania programem oraz prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.

Art. 8.

Agencja płatnicza może żądać od podmiotów wdrażających, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, przedstawienia informacji oraz udostępnienia lub przekazania dokumentów w zakresie określonym w art. 75 ust. 1 lit. h rozporządzenia nr 1698/2005.

Art. 9.

1. Zadania instytucji zarządzającej w zakresie zarządzania programem mogą być wykonywane jako zadania delegowane zgodnie z art. 75 ust. 2 rozporządzenia nr 1698/2005 przez podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył, na podstawie umowy, wykonywanie tych zadań, wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych. Przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
2. Zadania związane z tworzeniem krajowej sieci obszarów wiejskich mogą być wykonywane przez podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył, na podstawie umowy, wykonywanie tych zadań, wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych. Przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 10.

1. Pomoc jest przyznawana:

- 1) na wniosek osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
  - 2) jeżeli wnioskodawca spełnia warunki przyznania pomocy określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1.
2. Agencja sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, które otrzymały pomoc.
  3. Wykaz, o którym mowa w ust. 2, zawiera imię i nazwisko albo nazwę producenta rolnego jego miejsce zamieszkania albo siedzibę oraz wysokość przyznanej pomocy za dany rok.
  4. Wykaz, o którym mowa w ust. 2, jest publikowany na stronie internetowej Agencji, co roku, do dnia 30 czerwca, uwzględniając dane za poprzedni rok.

Art. 11.

1. Pomoc jest przyznawana do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na poszczególne działania, w przypadku działań wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 1-20.
2. Na wniosek podmiotu wdrażającego minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może wyrazić zgodę na przyznawanie pomocy do określonej wysokości, przekraczającej wysokość limitu, o którym mowa w ust. 1, nie więcej jednak niż o 10%.

Art. 12.

1. Pomoc w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21, jest przyznawana:

- 1) na operacje, wybrane zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005 przez lokalną grupę działania wybraną w drodze konkursu do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju, które:
  - a) odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20, albo
  - b) nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-20– jeżeli operacje te będą realizowane na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, a ich realizacja będzie zgodna z tą strategią;
- 2) do wysokości środków na wdrażanie lokalnej strategii rozwoju oraz działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 22 i 23, określonej w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3, w ramach limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na realizację podejścia Leader; przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Wnioski o przyznanie pomocy składa się za pośrednictwem lokalnej grupy działania wdrażającej lokalną strategię rozwoju, w ramach której ma być realizowana operacja.

Art. 13.

Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 22 i 23, jest przyznawana:

- 1) na wniosek lokalnej grupy działania wybranej w drodze konkursu do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju;
- 2) do wysokości środków na wdrażanie tych działań oraz wdrażanie lokalnej strategii rozwoju określonej w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3, w ramach limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na realizację podejścia Leader; przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 14.

1. Konkurs, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1, przeprowadza samorząd województwa.
2. Wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju dokonuje się, biorąc pod uwagę kryteria określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2.
3. Samorząd województwa, niezwłocznie po dokonaniu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju, zawiera z lokalną grupą działania umowę o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju.
4. W umowie, o której mowa w ust. 3, określa się w szczególności maksymalną wysokość środków na wdrażanie lokalnej strategii rozwoju oraz innych działań realizowanych w ramach podejścia Leader.

Art. 15.

1. Lokalna grupa działania działa, z zastrzeżeniem art. 62 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005, jako stowarzyszenie posiadające osobowość prawną.
2. Do tworzenia i działania lokalnych grup działania stosuje się przepisy o stowarzyszeniach, z tym że:
  - 1) członkiem zwyczajnym lokalnej grupy działania mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego;
  - 2) nadzór nad lokalnymi grupami działania sprawuje marszałek województwa;
  - 3) lokalne grupy działania mogą prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji lokalnej strategii rozwoju i w zakresie określonym w ich statutach;
  - 4) lokalna grupa działania, oprócz walnego zebrania członków, zarządu i organu kontroli wewnętrznej, jest obowiązana posiadać radę, do której wyłącznej właściwości należy wybór operacji, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez lokalną grupę działania lokalnej strategii rozwoju.

3. Rada jest wybierana przez walne zebranie członków lokalnej grupy działania spośród członków tego zebrania. Co najmniej połowę członków rady stanowią podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia nr 1698/2005, lub ich przedstawiciele, z tym że członek rady nie może być równocześnie członkiem organu kontroli wewnętrznej lokalnej grupy działania ani jej zarządu.

Art. 16.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia nr 1698/2005, podział środków programu w ramach określonych działań na poszczególne:
  - 1) województwa lub
  - 2) lata realizacji programu– mając na względzie wysokość limitów określonych w programie, zapewnienie zrównoważonego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w poszczególnych województwach oraz zarządzania i wdrażania programu zgodnie z art. 75 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005, w szczególności w zakresie zarządzania środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu.
2. Dokonując podziału środków programu w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20, minister właściwy do spraw rozwoju wsi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa również wysokość środków na ich realizację w ramach podejścia Leader.
3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi również tryb postępowania w sprawie przyznania pomocy, w przypadku gdy zapotrzebowanie na środki wynikające z wniosków o przyznanie pomocy w danym województwie lub roku realizacji programu przekracza ilość środków określoną na dane województwo lub rok realizacji programu.

Art. 17.

W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 16, podział środków programu w ramach określonych działań, pomoc jest przyznawana do wysokości środków określonych w tym rozporządzeniu. Przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 18.

1. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, a grunt ten stanowi przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego, pomoc przysługuje posiadaczowi zależnemu gruntu.
2. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, a grunt ten stanowi przedmiot współposiadania, pomoc przysługuje temu współposiadaczowi gruntu, co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę.
3. Zgodę, o której mowa w ust. 2, dołącza się do wniosku o przyznanie pomocy.

Art. 19.

Rozpatrzenie wniosku w sprawie przyznania pomocy powinno nastąpić w terminie niezbędnym do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia kontroli określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1.

Art. 20.

1. Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, 3, 6, 7 oraz 9-15, jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej.
2. Właściwym w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w drodze decyzji administracyjnej jest:
  - 1) kierownik biura powiatowego Agencji – w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, 9 oraz 11-15;
  - 2) dyrektor oddziału regionalnego Agencji – w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, 7 i 10;
  - 3) marszałek województwa – w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 6.

Art. 21.

1. Z zastrzeżeniem zasad i warunków określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.
2. W postępowaniu w sprawie dotyczącej przyznania pomocy organ, przed którym toczy się postępowanie:
  - 1) stoi na straży praworządności;
  - 2) jest obowiązany w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy;
  - 3) udziela stronom, na ich żądanie, niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania;
  - 4) zapewnia stronom, na ich żądanie, czynny udział w każdym stadium postępowania; przepisu art. 81 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.
3. Strony oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu, o którym mowa w ust. 2, są obowiązane przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek; ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.
4. Odwołanie od decyzji w sprawie przyznania pomocy:
  - 1) rozpatruje się w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania odwołania;
  - 2) nie wstrzymuje jej wykonania.
5. W przypadku, o którym mowa w art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ wyższego stopnia może zmienić decyzję ostateczną w sprawie przy-

znania pomocy, na mocy której strona nabyła prawo, również bez zgody strony, jeżeli nie ograniczy to nabytych przez nią praw.

Art. 22.

1. Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 4, 5 i 8 oraz 16-23, jest przyznawana na podstawie umowy zawieranej, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej.
2. Do postępowań w sprawach przyznania pomocy na podstawie umowy prowadzonych przez podmioty wdrażające nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań, udostępniania akt, a także skarg i wniosków. Przepisy art. 21 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
3. W przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy podmiot wdrażający informuje wnioskodawcę, w formie pisemnej, o odmowie jej przyznania z podaniem przyczyn odmowy.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.²⁾).

Art. 23.

1. Umowa, o której mowa w art. 22 ust. 1, zawiera w szczególności:
  - 1) oznaczenie przedmiotu i stron umowy;
  - 2) określenie warunków, terminu i miejsca realizacji operacji;
  - 3) określenie wysokości pomocy;
  - 4) określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy;
  - 5) określenie warunków rozwiązania umowy;
  - 6) określenie warunków i sposobu zwrotu środków finansowych z tytułu pomocy, w przypadku gdy pomoc jest nienależna lub wypłacona w nadmiernej wysokości.
2. Umowa jest nieważna w przypadkach określonych w Kodeksie cywilnym lub w przypadku gdy sprzeciwia się przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1.
3. Zmiana umowy powodująca zwiększenie wysokości pomocy określonej w tej umowie jest nieważna.

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417, Nr 250, poz. 2118 i Nr 264, poz. 2205 oraz z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590.

Art. 24.

1. Wniosek o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność w ramach działań objętych programem składa się na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym przez podmiot wdrażający.
2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, mogą być składane za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej podmiotu wdrażającego w ramach działań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.
3. Do złożenia wniosków, o których mowa w ust. 1, za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej podmiotu wdrażającego nie jest wymagany bezpieczny podpis elektroniczny.
4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, działania, w ramach których wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność mogą być składane za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej podmiotu wdrażającego, oraz szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać formularz wniosku umieszczany na stronie internetowej, szczegółowe warunki i tryb składania wniosków za pomocą takiego formularza, mając na względzie identyfikację wnioskodawcy oraz zabezpieczenie danych przed dostępem do nich osób nieuprawnionych.

Art. 25.

1. W sprawach dotyczących przyznania pomocy w razie śmierci wnioskodawcy, rozwiązania osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przekształcenia wnioskodawcy lub innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części gospodarstwa rolnego, całości lub części przedsiębiorstwa wnioskodawcy w toku postępowania, następcą prawnym wnioskodawcy albo nabywcą gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części może, na swój wniosek, wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy, jeżeli nie sprzeciwia się to przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz istocie i celowi działania, w ramach którego ma być przyznana pomoc.
2. W razie śmierci beneficjenta, rozwiązania osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przekształcenia beneficjenta lub innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części gospodarstwa rolnego, całości lub części przedsiębiorstwa beneficjenta, po przyznaniu pomocy, następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części pomoc może być przyznana, na jego wniosek, jeżeli:
  - 1) spełnia on warunki przyznania pomocy;
  - 2) nie sprzeciwia się to przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz istocie i celowi działania, w ramach którego przyznano pomoc;
  - 3) zostaną przez niego przejęte zobowiązania związane z przyznaną pomocą;
  - 4) środki finansowe z tytułu pomocy nie zostały w całości wypłacone.

Art. 26.

Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu przepisy art. 25 stosuje się odpowiednio w razie przeniesienia posiadania gospodarstwa rolnego lub jego części.

Art. 27.

1. Pomoc techniczna jest przyznawana:

- 1) na wniosek jednostki organizacyjnej lub organu realizującego zadania określone w art. 66 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1698/2005, jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy technicznej określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3;
- 2) do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na pomoc techniczną; przepisy art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio;
- 3) na podstawie umowy.

2. Do przyznawania pomocy technicznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przyznawania pomocy na podstawie umowy.

Art. 28.

1. Pomoc i pomoc techniczna, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, chyba że przepisy, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisy ustawy stanowią inaczej.
2. Pomocą i pomocą techniczną, pobranymi nienależnie, jest w szczególności pomoc:
  - 1) wypłacona beneficjentowi, który nie wykonuje operacji w całości lub w części lub obowiązków związanych z jej wykonaniem;
  - 2) wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem;
  - 3) wypłacona bez podstawy prawnej lub w wysokości wyższej niż określona na realizację operacji;
  - 4) wypłacona beneficjentowi, który nie wykonuje zobowiązań związanych z przyznaniem pomocy technicznej.
3. Właściwość i tryb ustalania kwot pomocy i pomocy technicznej, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, określają przepisy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
4. Pomoc i pomoc techniczna wypłacone beneficjentowi, który nie wykonał w całości lub w części operacji lub obowiązków związanych z jej wykonaniem, lub zobowiązań związanych z przyznaniem pomocy technicznej, nie podlegają zwrotowi w przypadku wystąpienia co najmniej jednej z kategorii siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju

obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15).

Art. 29.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty lub zwracania pomocy w ramach poszczególnych działań objętych programem, a także przestrzenny zasięg wdrażania tych działań, w szczególności:
  - a) tryb składania wniosków o przyznanie pomocy,
  - b) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy,
  - c) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa – w przypadku działań, w ramach których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy,
  - d) działania i przypadki, w których następca prawny wnioskodawcy albo nabywca gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części albo przejmujący posiadanie gospodarstwa rolnego lub jego części może, na swój wniosek, wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy oraz warunki i tryb wstąpienia do tego postępowania,
  - e) działania i przypadki, w których następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części albo przejmującemu posiadanie gospodarstwa rolnego lub jego części może być przyznana pomoc oraz warunki i tryb przyznania tej pomocy

– mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu oraz specyfikę poszczególnych działań;

- 2) szczegółowe kryteria i sposób wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa, o której mowa w art. 14 ust. 3, mając na względzie realizację celów określonych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005 w ramach podejścia Leader;
- 3) szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty lub zwracania pomocy technicznej, w tym tryb składania wniosków o przyznanie pomocy technicznej, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać te wnioski oraz umowa, na podstawie której przyznaje się tę pomoc, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu i specyfikę pomocy technicznej.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 3, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić:

- 1) inne niż wymienione w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w art. 28 ust. 4, kategorie siły wyższej lub wyjątkowe okoliczności, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy lub pomocy technicznej;
- 2) termin rozpoczęcia składania wniosków o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych działań oraz prze-

pisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1320/2006 z dnia 5 września 2006 r. ustanawiającego zasady przejścia do systemu wsparcia rozwoju obszarów wiejskich określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.Urz. UE L 243 z 6.09.2006, str. 6).

Art. 30.

1. W zakresie określonym w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, agencja płatnicza oraz podmioty wdrażające przeprowadzają kontrole na miejscu oraz wizytacje w miejscu.
2. Agencja płatnicza oraz podmioty wdrażające mogą powierzyć przeprowadzenie kontroli na miejscu lub wizytacji w miejscu innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.

Art. 31.

1. Czynności w ramach kontroli na miejscu oraz czynności w ramach wizytacji w miejscu, zwane dalej „czynnościami kontrolnymi”, są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie do ich wykonywania wydane przez organ agencji płatniczej lub przez właściwy organ podmiotu wdrażającego.
2. Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 1.
3. Imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsce i zakres oraz podstawę prawną do ich wykonania.
4. Osoby wykonujące czynności kontrolne mają prawo do:
  - 1) wstępu na grunty i do obiektów związanych z działalnością, której dotyczy pomoc lub pomoc techniczna;
  - 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli na miejscu lub wizytacji w miejscu;
  - 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli na miejscu lub wizytacji w miejscu, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów;
  - 4) sporządzania dokumentacji fotograficznej z przeprowadzonej kontroli na miejscu lub wizytacji w miejscu;
  - 5) pobierania próbek do badań.
5. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z tych czynności raport.
6. Raport podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz podmiot kontrolowany.
7. W przypadku odmowy podpisania raportu przez podmiot kontrolowany raport podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w raporcie stosownej adnotacji o odmowie podpisania raportu przez podmiot kontrolowany.

8. W przypadku gdy podmiot kontrolowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w raporcie, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia co do tych ustaleń osobie, która sporządziła raport.

Art. 32.

Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi wzór imiennego upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych, mając na względzie ujednoczenie informacji zawartych w upoważnieniu;
- 2) określi szczegółowe warunki organizacyjne, kadrowe i techniczne, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, którym można powierzyć wykonywanie czynności kontrolnych, mając na względzie zapewnienie wykonania ich w jednolity sposób na terenie całego kraju;
- 3) może określić szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania kontroli na miejscu i wizytacji w miejscu, mając na względzie specyfikę poszczególnych działań.

Art. 33.

1. Agencja płatnicza przeprowadza audyt systemu zarządzania i kontroli w podmiotach wdrażających w zakresie wykonywania przez te podmioty zadań instytucji zarządzającej dotyczących wdrażania działań objętych programem.
2. Do przeprowadzania audytu stosuje się odpowiednio przepisy o finansach publicznych dotyczące audytu wewnętrznego, z tym że sprawozdanie z przeprowadzenia audytu agencja płatnicza przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi.

Art. 34.

1. Organy administracji rządowej i samorządowej współpracują z agencją płatniczą oraz podmiotami wdrażającymi przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy administracji rządowej i samorządowej obowiązane do współpracy, o której mowa w ust. 1, oraz tryb i zakres tej współpracy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu.

Art. 35.

1. Jednostki doradztwa rolniczego są obowiązane do informowania o warunkach i trybie udzielania pomocy, prowadzenia szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte programem, oraz doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.
2. Zadania w zakresie prowadzenia szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte programem, oraz doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy mogą być również realizowane przez pod-

mioty inne niż wskazane w ust. 1, spełniające wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki, sposób i tryb prowadzenia szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte programem, oraz doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu.

Art. 36.

1. Pomoc w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 11, jest przyznawana, jeżeli beneficjent w celu uzyskania tej pomocy korzystał z usług doradczych świadczonych przez:
  - 1) jednostkę doradztwa rolniczego;
  - 2) izbę rolniczą;
  - 3) podmiot, który uzyskał akredytację ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi udziela, w drodze decyzji, akredytacji podmiotowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, na jego wniosek, jeżeli podmiot ten:
  - 1) spełnia warunki określone w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 28 ust. 4, oraz warunki określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 9;
  - 2) zapewnia realizację usług przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w realizacji usług doradczych danego rodzaju.
3. Wniosek o udzielenie akredytacji zawiera w szczególności:
  - 1) oznaczenie wnioskodawcy;
  - 2) rodzaj usług doradczych;
  - 3) imiona i nazwiska osób, które będą realizowały usługi doradcze, z podaniem ich kwalifikacji i doświadczenia w realizacji usług doradczych objętych wnioskiem.
4. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające spełnianie przez wykonawcę warunków, o których mowa w ust. 2.
5. Decyzja o udzieleniu akredytacji zawiera w szczególności:
  - 1) oznaczenie podmiotu, któremu udzielono akredytacji;
  - 2) określenie rodzaju usług doradczych, których dotyczy akredytacja.
6. Podmiot, który otrzymał akredytację, informuje niezwłocznie ministra właściwego do spraw rozwoju wsi o wszelkich zmianach stanu faktycznego i prawnego w zakresie spełniania warunków, o których mowa w ust. 2.
7. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi niezwłocznie cofa, w drodze decyzji, akredytację podmiotowi, który przestał spełniać warunki, o których mowa w ust. 2.
8. Podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi cofnął akredytację, może ponownie ubiegać się o jej udzielenie po upływie 3 lat od dnia cofnięcia akredytacji.

9. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania oraz cofania akredytacji podmiotom, o których mowa w ust. 1 pkt 3, uwzględniając potrzebę zapewnienia należytej jakości usług doradczych finansowanych z udziałem środków określonych w programie.

Art. 37.

1. Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie przeprowadza kontrole w zakresie spełniania przez podmioty, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 3, warunków niezbędnych do udzielenia akredytacji oraz przestrzegania warunków dotyczących świadczenia usług doradczych objętych udzieloną akredytacją.
2. Czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie do ich wykonywania wydane przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie.
3. Przed rozpoczęciem wykonywania czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 2.
4. Imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, miejsce i zakres oraz podstawę prawną do ich wykonania.
5. Osoby wykonujące czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, mają prawo do:
  - 1) wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie jest prowadzona działalność w zakresie usług doradczych objętych akredytacją;
  - 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
  - 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów.
6. Osoba wykonująca czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, sporządza z tych czynności protokół.
7. Protokół podpisuje osoba wykonująca czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, oraz podmiot kontrolowany.
8. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, dokonując w protokole stosownej adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany.
9. W przypadku gdy podmiot kontrolowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w protokole, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia co do tych ustaleń osobie, która sporządziła protokół.
10. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, wzór imiennego upoważnienia do wykonywania czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, mając na względzie ujednolicenie informacji zawartych w upoważnieniu.

Art. 38.

W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2003 r. Nr 178, poz. 1749, z 2004 r. Nr 116, poz. 1206 oraz z 2006 r. Nr 227, poz. 1658) w art. 3 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

- „4. Prace scaleniowo-wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa przy pomocy jednostek organizacyjnych przekazanych mu na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.³⁾) lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań.
5. W finansowanie prac, o których mowa w ust. 4, oraz w finansowanie zagospodarowania poscaleniowego mogą być włączone:
  - 1) publiczne środki wspólnotowe w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.⁴⁾) oraz
  - 2) inne środki publiczne na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658) i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427).”.

Art. 39.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.⁵⁾) w art. 16 w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3) osoba pobierająca rentę strukturalną współfinansowaną ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- 4) małżonek osoby, o której mowa w pkt 3, jeżeli renta strukturalna współfinansowana ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wypłacana jest ze zwiększeniem na tego małżonka.”.

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 6, poz. 70, Nr 12, poz. 136, Nr 17, poz. 228, Nr 19, poz. 239, Nr 52, poz. 632, Nr 95, poz. 1041 i Nr 122, poz. 1312 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1194 i Nr 145, poz. 1623.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251 oraz z 2006 r. Nr 149, poz. 1074 i Nr 249, poz. 1832.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531, z 2001 r. Nr 73, poz. 764, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 228, poz. 2255 i Nr 229, poz. 2273, z 2004 r. Nr 91, poz. 873, Nr 146, poz. 1546 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 150, poz. 1248 i Nr 163, poz. 1362 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 134, poz. 947, Nr 170, poz. 1217 i Nr 195, poz. 1437.

Art. 40.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Starosta właściwy ze względu na położenie gruntu objętego zalesieniem dokonuje oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikuje z urzędu grunt rolny na leśny, jeżeli zalesienia gruntu dokonano na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.”;

2) w art. 35 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Nadleśniczy, na wniosek właściciela gruntu przeznaczonego do zalesienia, sporządza plan zalesienia i potwierdza wykonanie zalesienia w przypadku zalesienia objętego przepisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub przepisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.”.

Art. 41.

W ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 72 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Urządzenia melioracji wodnych podstawowych mogą być wykonywane na koszt innych osób prawnych lub osób fizycznych, a także współfinansowane:

1) z publicznych środków wspólnotowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.⁸⁾) oraz

2) z innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658) i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427).

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399 i Nr 175, poz. 1460 i 1462, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 59, poz. 405.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251 oraz z 2006 r. Nr 149, poz. 1074 i Nr 249, poz. 1832.

3. Rozstrzygnięcie w sprawie współfinansowania wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych z publicznych środków wspólnotowych, o których mowa w ust. 2, lub z innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa w uzgodnieniu z wojewodą.”;

2) w art. 74 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Skarbu Państwa przy współdziale publicznych środków wspólnotowych, o których mowa w art. 72 ust. 2, oraz innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w formie opłaty inwestycyjnej.”.

Art. 42.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 229, poz. 2273, z późn. zm.⁹⁾) w art. 5 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Pomoc jest udzielana do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w planie na poszczególne działania, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2008 r.”.

Art. 43.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 i Nr 222, poz. 1630) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w pkt 1 w lit. c tiret 25 otrzymuje brzmienie:

„– renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,”,

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) emeryturach i rentach – oznacza to emerytury i renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 42, poz. 386, Nr 148, poz. 1551 i Nr 162, poz. 1709 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 64.

Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.”;

2) w art. 5 w ust. 8a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) gospodarstwa rolne oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.”.

Art. 44.

W ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) producent – producenta rolnego, organizację producentów, przetwórcę, podmiot prowadzący zakład utylizacyjny oraz potencjalnego beneficjenta;”,

b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) potencjalny beneficjent – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która może ubiegać się o przyznanie pomocy w ramach działań objętych programem rozwoju obszarów wiejskich, niebędącą producentem rolnym, organizacją producentów, przetwórcą lub podmiotem prowadzącym zakład utylizacyjny;”,

c) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 92, poz. 638, Nr 144, poz. 1045 i Nr 187, poz. 1381 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 49, poz. 328.

- „9) płatności – pomoc finansową dla producentów rolnych, przetwórców, organizacji producentów i potencjalnych beneficjentów, udzielaną w całości lub w części ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji lub Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.”;
- 2) w art. 11 w ust. 3 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) producenci rolni lub potencjalni beneficjenci niewpisani do ewidencji producentów rolnych mogą złożyć wniosek łącznie z wnioskiem o przyznanie pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2-5, 7 oraz 10-18 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427), za pośrednictwem organu właściwego do przyznania pomocy w ramach tych działań.”;
- 3) w art. 12 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W przypadku producentów rolnych, przetwórców, podmiotów prowadzących zakłady utylizacyjne lub potencjalnych beneficjentów, działających w formie spółki cywilnej, nadaje się jeden numer identyfikacyjny. Numer identyfikacyjny nadaje się temu współnikowi, co do którego pozostali współnicy wyrazili pisemną zgodę.”.

Art. 45.

W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163, Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658) w art. 161 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

- „4. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę, o której mowa w ust. 1, także na wniosek instytucji zarządzającej, o której mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju, w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.”.

Art. 46.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) instytucja wypłacająca emeryturę lub rentę – instytucję wypłacającą rentę strukturalną zgodnie z przepisami o rentach strukturalnych, przepisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub prze-

---

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz. 1154, Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366, Nr 169, poz. 1411 i Nr 179, poz. 1485 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 143, poz. 1030, Nr 170, poz. 1217, Nr 191, poz. 1410, Nr 227, poz. 1658 i Nr 249, poz. 1824.

pisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;”;

2) pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20) osoba pobierająca emeryturę lub rentę – osobę objętą zaopatrzeniem emerytalnym lub rentowym, pobierającą rentę socjalną albo rentę strukturalną na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz. U. Nr 52, poz. 539, z 2003 r. Nr 229, poz. 2273 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 873) lub ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 229, poz. 2273, z późn. zm.¹²⁾), lub ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427);”.

Art. 47.

W ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. Nr 251, poz. 2507 oraz z 2006 r. Nr 249, poz. 1832) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Centrum Doradztwa wykonuje również zadania w zakresie przeprowadzania, na zasadach określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, kontroli w zakresie spełniania przez podmioty warunków niezbędnych do udzielenia akredytacji oraz przestrzegania warunków dotyczących świadczenia usług doradczych objętych udzieloną akredytacją.”,

b) w ust. 4 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) objętym pomocą finansową przyznawaną na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym usługi w zakresie, o którym mowa w art. 24 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1).”;

2) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jednostki doradztwa rolniczego otrzymują z budżetu państwa dotacje podmiotowe na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, w tym na wynagrodzenia dla pracowników i utrzymanie jednostek, oraz na wykonywanie zadań w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1a.”.

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 42, poz. 386, Nr 148, poz. 1551 i Nr 162, poz. 1709, z 2005 r. Nr 10, poz. 64 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427.

Art. 48.

W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635) w art. 2 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia i zezwolenia przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo Agencję Rynku Rolnego w sprawach z zakresu wykonywania przez te agencje zadań w ramach realizacji Wspólnej Polityki Rolnej oraz innych zadań dotyczących organizacji rynków rolnych, z wyłączeniem zadań w zakresie administrowania obrotem z zagranicą towarami rolno-spożywczymi;”.

Art. 49.

Krajowy plan strategiczny, przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie ustawy, oraz projekt programu, zatwierdzony przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się odpowiednio krajowym planem strategicznym i projektem programu, o których mowa w ustawie.

Art. 50.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.